

Сдружение за
Електронни
Комуникации

София 1000
Бул. "Патриарх Евтимий" 36, Вх.Б
Тел.: +359 (2) 9887360, 9887361
Факс: +359 (2) 9877096
Ел. поща: info@bgsec.org
Уеб-страница: <http://www.bgsec.org>
Булстат: 130031903

Изх. № 001/15.01.2009 г.

Комисия за регулиране на съобщенията	
Вх. №	12-01-205
Дата:	15-01-09

До
Д-р Веселин Божков
Председател
Комисия за регулиране на
съобщенията (КРС)
София, ул. "Гурко" 6

Копие
Г-н Валентин Хараламбов
Зам.-председател, КРС

Г-жа Анета Иванова
Член, КРС

Г-н Петър Рендов
Член, КРС

Г-н Тодор Костурски
Член, КРС

Относно: *Обществено обсъждане на Проект на решение за определяне на пазарите на достъп до обществена телефонна мрежа в определено местоположение за домашни потребители, пазар на достъп до обществена телефонна мрежа в определено местоположение за бизнес потребители, пазар на обществено достъпни национални телефонни услуги, предоставяни на домашни потребители в определено местоположение, пазар на обществено достъпни международни телефонни услуги, предоставяни на домашни потребители в определено местоположение, пазар на обществено достъпни национални телефонни услуги, предоставяни на бизнес потребители в определено местоположение и пазар на обществено достъпни международни телефонни услуги, предоставяни на бизнес потребители в определено местоположение; определяне на предприятия със значително въздействие върху съответния пазар и налагане на специфични задължения на тези предприятия.*

Уважаеми г-н Председател,
Уважаеми членове на Комисията за регулиране на съобщенията,

С Решение №2307 от 20.11.2008г. на Комисията за регулиране на съобщенията (КРС/Комисията) бе открита процедура за провеждане на обществено обсъждане на Проект на решение за определяне на пазарите на достъп до обществена телефонна мрежа в определено местоположение за домашни потребители, пазар на достъп до обществена телефонна мрежа в определено местоположение за бизнес потребители, пазар на обществено достъпни национални телефонни услуги, предоставяни на домашни потребители в определено местоположение, пазар на обществено достъпни международни телефонни услуги, предоставяни на домашни потребители в определено местоположение, пазар на обществено достъпни национални телефонни услуги, предоставяни на бизнес потребители в определено местоположение и пазар на обществено достъпни международни телефонни услуги, предоставяни на бизнес потребители в определено местоположение; определяне на предприятия със значително въздействие върху съответния пазар и налагане на специфични задължения на тези предприятия („Решението“) с приложение към него („Приложението“)(заедно „Проекта“). В тази връзка представяме следното становище на Сдружението за електронни комуникации (СЕК), съдържащо конкретни забележки и предложения по Проекта:

I. Общи забележки по Проекта

1. Принципно подкрепяме направения анализ на пазарите, определянето им като съответни продуктови и географски пазари, установяването, че на съответните пазари липсва ефективна конкуренция, както и определянето на „Българска телекомуникационна компания“ АД (БТК) като предприятие със значително въздействие върху всеки един от пазарите.

2. Не можем да споделим направения от страна на КРС извод, че тъй като през целия период съотношението домашни – служебни (бизнес) потребители за БТК е 6:1, а за алтернативните предприятия 1:2, то **целевата аудитория** на алтернативните предприятия са именно бизнес абонатите (вж. стр.24 и стр. 45 на Приложението). За да може да се говори за целева аудитория на първо място следва да се уточни смисъла на това понятие. Най-общо казано това е група хора, която би купувала определена услуга или продукт. В тази връзка, за да се определи като целева дадена група следва да се уточни, че необходимо условие е предприятието, което предлага дадения продукт или услуга, да е в състояние да го предостави на тази аудитория. В този смисъл така наречената от КРС „целева аудитория“ на бизнес потребителите е до голяма степен изкуствено наложена, поради липсата на възможност за достъп от страна на алтернативните предприятия до домашните потребители. Считаме, че този факт е следвало да бъде отчетен при извършването на анализ.

3. На следващо място считаме, че следва да се прецизират дефинициите и последващата употреба на понятията на „свързани услуги“ и „пакетни услуги“. При тяхното дефиниране е посочено, че те представляват „... една или повече електронни съобщителни услуги, предлагани от дадено предприятие заедно, ...“ (стр. 68 на Приложението).

Предлагаме думата „една“ да се замени с „две“ с цел прецизност и избягване на съмнения относно смисъла на употребяваните понятия.

4. Считаме, че понятието пакети, употребено на стр. 69 при описание на плановете на БТК за домашни и бизнес абонати е некоректно, предвид посочената на стр. 68 дефиниция на термина. Считаме, че в конкретния случай става въпрос за свързани услуги, тъй като никой потребител не би могъл да получи едната услуга, посочена в таблицата, без да ползва и другата. Разграничението и прецизната употреба на понятията е важна предвид наложените специфични задължения на БТК по отношение на наемането на абонатни линии на едро (WLR).

5. При определяне на мрежите, включени в продуктивния пазар по т. I.3 и II.3 от Решението, КРС е посочила мрежите на едни и същи предприятия, които представят достъп до обществена телефонна мрежа в определено местоположение както за домашни, така и за бизнес потребители. В извършения от Комисията анализ на пазарите на достъп до обществена телефонна мрежа в определено местоположение е констатирано, че пет от предприятията са „посочили, че обслужват само бизнес потребители като абонати на услуги за достъп до обществена телефонна услуга в определено местоположение” (стр. 45 на Приложението). Този извод от своя страна би следвало да намери отражение и в обхвата на продуктивните пазари по т. I.3. и по т. III.3, предвид направения от комисията извод, че услугите за достъп се предоставят като свързани с услугите за осъществяване на повиквания в определено местоположение.

II. Забележки по т. IX на Решението – налагане и изменение на специфични задължения на БТК на всеки един от 6-те определени пазара.

A) Забележки относно задълженията на ниво предоставяне на услуги на едро
1. Разпоредбата на т. 1.1. от б.А) на т. IX на Решението следва да се приведа в съответствие с дефиницията за равнопоставеност, съдържаща се в чл. 10 на Директива 2002/19/ЕО – Директива за достъпа, като придобие следната редакция:

1.1. Предоставянето на услугата „избор на оператор” и/или „избор на оператор на абонаментна основа” и наемане на абонатни линии на едро се осъществява при равностойни условия за сходни обстоятелства, при които вече се предоставят посочените услуги на други предприятия, предоставящи еквивалентни електронни съобщителни услуги, включително и при които се предоставят собствени услуги и услуги на свързани лица;

В допълнение, бихме искали да изтъкнем, че задължението за равнопоставеност следва да обхваща и собствените услуги на предприятието, тъй като към настоящия момент няма предприятие, на което да се предоставя наем на абонатна линия на едро и условията, обстоятелствата и информацията, които следва да са съотносими биха могли да се отнасят единствено до предоставянето на собствени услуги от БТК, така както този факт е отразен в анализа (стр. 105 на Приложението)

2. Считаме, че в т. 4 от б.А) на т. IX на Решението трябва да се добави ново задължение аз БТК в нова т. 4.3., а именно – задължение за БТК да предоставя информация на КРС за сключените договори за наемане на абонатни линии на едро; както и задължение веднъж на шест месеца БТК да предоставя обобщена

информация за брой сключени договори, общ брой наети абонатни линии и това какъв процент съставляват те от всички абонатни линии на БТК. Горната информация ще бъде необходима на регулатора, за да може да прецени доколко ефективно се прилага на практика задължението за отдаване под наем на абонатни линии на едро, както и дали е необходима допълнителна регулаторна намеса на пазара.

3. Съгласно т. 5.3. от б.А) на т. IX на Решението на БТК се налага задължение за определяне на цените за предоставяне на услугата наемане на абонатни линии на едро чрез прилагане на методологията „Retail-minus”.

Считаме, че трябва да бъде включено и допълнително задължение за БТК, преди промяна на цените си на дребно да извършва съответна промяна на цената си на едро за наемане на абонатни линии, като промяната в цената на едро за наемане на абонатни линии предхожда с поне месец промяната на съответните цени на дребно.

Така ще се гарантира точното прилагане на методологията „retail minus”, като всяка промяна на цените на дребно се предшества от адекватно изменение на цената на едро за наемане на абонатни линии.

Б) Забележки относно задължения за ниво предоставяне услуги на дребно

1. Съгласно т. 1.2. и т.1.3. от б.Б) на т. IX на Решението се налага забрана за обвързване на услугите, предоставяни от БТК в ценови пакети в случай, че крайните потребители нямат възможност да ползват услугите самостоятелно, както и за обвързване на услугите за достъп другите предоставяни от БТК услуги, като посочените задължения се отнасят *само за нови ценови пакети*.

Считаме, че задължението за предоставяне на отделните услуги необвързани в пакети трябва да се приложи и към заварените услуги на БТК. В противен случай БТК за дълъг период от време може да запази съществуващите си пакети, с което ефективно да избегне наложеното задължение за равнопоставеност. По-удачно и целесъобразно ни се струва на БТК да бъде предоставен определен срок (2 месеца), в който дружеството да приведе съществуващите си пакетни услуги в съответствие с наложените от КРС задължения.

2. Считаме, че при въвеждане на забраната за обвързване на услугите, предоставяни от БТК в ценови пакети в случай, че крайните потребители нямат възможност да ползват услугите самостоятелно, изрично трябва да се посочи и задължение за предоставяне на ADSL услуги на крайни потребители, независимо от това дали същите са абонати на обществената телефонна услуга, предоставяна от БТК (т.нар. “**naked DSL**”). Предоставянето на подобна услуга на дребно е предпоставка и за предоставяне бийтстрим достъп на алтернативен оператор в случай, в който крайният потребител не е абонат на фиксираната телефонна услуга, предоставена от БТК.

3. Не можем да изразим съгласие с предложената т. 1.4. от б.Б), съгласно която на БТК се предоставя възможност да обвързва услугите за достъп с другите предоставяни услуги в ценови пакет 90 дни след изпълнение на наложеното задължение за изготвяне и публикуване на Типово предложение за наемане на абонатни линии на едро.

Считаме, че и след влизане в сила на Типово предложение за наемане на абонатни линии на едро, трябва да остане да действа забраната спрямо БТК да обвързва услугите за достъп с другите предоставяни на крайните потребители услуги. Наличието на отделна цена за достъп, невключваща пакет с минути за осъществяване на телефонни повиквания, дава възможност за директно сравнение на цените на дребно и цените на едро (за предоставяне на услуги по необвързан достъп до абонатната линия и за услуги по наемане на абонатни линии на едро), съответно установяване на ценова преса (или преса на печалбата) спрямо конкурентните предприятия. Без наличие на отделна, необвързана цена на услугата за достъп на дребно, съществува опасност от злоупотреба от страна на БТК със своето господстващо положение, чрез манипулативно боравене със стойността на предлаганата услуга на дребно.

На следващо място, възможна е хипотеза, в която БТК формално да е изпълнило задължението си за изготвяне и публикуване на Типово предложение за наемане на абонатни линии на едро, но да забави сключване на договорите с конкурентните предприятия с повече от 90 дни. При тази хипотеза, БТК ще бъде освободена от забраната за обвързване на офертите за достъп и други услуги, без реално да е започнало предоставяне на услугата по отдаване под наем на абонатни линии на едро. Ето защо считаме, че в случай, че се запази задължението по т. 1.4., то трябва да бъде променено, като срокът от 90 дни започне да тече не от датата на публикуване на Типово предложение, а от датата на получаване на уведомление от КРС за сключен договор за наем на абонатни линии на едро между БТК и конкурентен оператор.

4. В т. 2.3. на б.Б) на т. IX на Решението е необходимо да се уточни кои цени БТК следва да публикува и актуализира на официалната си страница в интернет. Считаме, че сред тези цени трябва да бъдат и цените за необвързан достъп до абонатната линия, избор на оператор на преносна среда и отдаване на абонатни линии под наем на едро.

5. С т. 3.3. на б.Б) на т. IX на Решението на БТК се налага ценово ограничение под формата на ценови таван по отношение на максимални цени за достъп и максимални цени за повиквания, които се определят по формули, съгласно Приложение.

Налагането на ценови таван за в бъдеще би ограничило необоснованото повишение на цените за повиквания към други фиксирани мрежи, но не би решило проблема с това, че тези цени са необосновано високи към настоящия момент. Ето защо е **необходимо на първо място да бъдат намалени тези цени,**

като се предвидят техните максимални стойности, след което да им се поставя ценови таван за техни бъдещи увеличения по предложени от КРС формули. Това е необходимо, тъй като към момента цените за обаждания към други национални фиксирани мрежи са нерегулирани и БТК определя тяхната цена по свое усмотрение. Така, съществуват различни цени на фиксирани гласови телефонни услуги в зависимост от това дали повикването е към мрежата на БТК или към мрежата на конкурентен оператор на фиксирана телефонна мрежа. Докато при повикване към друг абонат на БТК цената на минута селищен разговор при стандартен тарифен план е **1,5 ст.**, в часове със силен трафик и **безплатно** в часове със слаб трафик, при разговори с абонати на конкурентен оператор цените на минута са съответно **3 ст.** в часовете със силен трафик и **2,7 ст.** в часовете със слаб трафик. Видно е, че независимо от еднаквата първоначална цена на разговора от 13,2 ст., разликата в цените при обаждания към различни фиксирани мрежи е значителна и в часовете със слаб трафик при продължителен разговор тази разлика е в пъти. Посоченото предложение се налага и от факта, че съгласно предвидената формула за определяне на максималните цени за повиквания към други мрежи съдържа параметър, а именно *Vt-1*, който следва да бъде определен, в едни значително по-късен период от време. Междувременно БТК ще е в състояние още веднъж неконтролно да повиши цените за този тип повиквания и да затвори трафика в своята мрежа.

Сдружението за електронни комуникации нееднократно е изразявало своята позиция, че прилаганите от БТК цени за фиксирани гласови телефонни услуги за селищни разговори за повиквания до други фиксирани оператори са неразходоориентирани и съдържащи елементи на ценообразуване, основаващи се единствено на значителното въздействие на БТК на пазара на фиксирани гласови телефонни услуги. При пазарен дял на БТК над 97%, налагането на такива цени представлява сериозна бариера пред конкурентите за навлизане на пазара. Ето защо считаме, че КРС следва да предприеме незабавни мерки за редуциране на наложените от БТК цени за повиквания към конкурентните мрежи.

6. **Налагането на ценови таван – максимални цени на дребно за услуги в рамките на мрежата на БТК** е мярка, която защитава крайните потребители от необосновано повишение на цените.

В същото време, БТК е свободно да намалява цените си или да променя структурата им (еднократна цена за обаждане + цена на минута) по начин, по който да увреди интересите на конкурентите си. Това може да стане чрез налагане на т.нар. „хищнически цени“. Ето защо считаме, че е удачно като отделно специфично задължение на БТК да бъде наложена забрана за налагане на хищнически цени (“predatory pricing”).

Също така намираме, че всяко намаление на цените на дребно за достъп и за повиквания в рамките на мрежата на БТК трябва да се предхожда от съответна промяна на цените на едро на компанията за взаимно свързване и необвързан достъп. Услугите на дребно трябва да могат да се предлагат на крайните потребители най-рано един месец след осигуряване на възможност за ползване на

съответните услуги на едро от заинтересованите предприятия при условия, осигуряващи възможност за ефективна конкуренция. В процедурата по одобряване на измененията в условията на дребно, БТК следва да внесе в Комисията и предложението за изменение в условията на едро.

6. Считаме, че посочената на стр. 124 на Приложението формула за определяне на максималните цени за повиквания към други мрежи не е достатъчно прецизна.

В нея „P” е определено като **коригирана цена** за повиквания към други мрежи. Видно от начина на намиране на стойността на „P”, като и на неговото участие във формулата за определяне на максималната цена за повиквания към други мрежи, то „P” не би могло да се дефинира като цена, а по-скоро като индекс за печалба, тъй като не представлява самостоятелна „цена” на услуга. Освен това във формулата, определяща стойността на „G” считаме, че е допусната техническа грешка като не са поставени скоби в числител и знаменател при извършване на съответното действие делене. Считаме, че същата следва да придобие посочения по-долу запис:

$$G = \frac{(R_t - R_{t-1}) / R_{t-1}}{R_{t-1} / (P_{t-1} - R_{t-1})}$$

Считаме, че за да може да бъде изчислен, макар и приблизителен максимален размер на цени на дребно за повиквания към други мрежи, при първа стъпка на промяна в цените на едро за генериране и терминиране е необходимо да бъде посочен периодът, за който се взима потребителският ценови индекс, чрез който се измерва процента на инфлацията. В настоящият момента при липса на конкретизиране не може да бъде взето отношение по евентуалния ефект за развитие на конкуренцията, който би имало, приложението на посочената формула. В Правилата за определяне на цените на фиксираната гласова телефонна услуга е използван потребителският ценови индекс, чрез който се измерва процента на инфлацията, като е посочен периода, за който се взима потребителският ценови индекс.

8. Считаме, че на БТК трябва да бъде наложено задължение при намаление на цените за взаимно свързване на едро да внесе в Комисията и предложението за изменение в цените за повиквания към други мрежи на дребно, така както това изискване е наложен в раздел X, т.1.2.1 от Проекта на решение, който е Приложение към Решение № 2430/19.12.2008 г. Изменението в цените на едро и дребно следва да е паралелно и да влиза в сила едновременно, в противен случай, ако формулата се прилага единствено и само при инициатива от страна на БТК да променя цените на дребно, не би могъл да се постигне конкурентен резултат.

9. Относно т. 3.4. на б.Б) на т. IX на Решението:

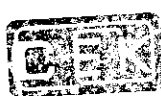
При въвеждане на разделно счетоводство следва да се раздели счетоводната информация не само за предоставяне на мобилни телефонни услуги и предоставяне на фиксирани телефонни услуги, но също така и счетоводната информация за предоставяне на xDSL услуги. Нуждата от подобно разделяне произтича от множеството обвързани оферти, предлагани от БТК, включващи

предоставянето на фиксирани и/или мобилни телефонни услуги, в пакет с предоставяне на услугата ADSL.

Като допълнителна бележка по т. 3.4. на б.Б) на т. IX на Решението бихме искали да отбележим, че съгласно чл. 221, ал. 2 на ЗЕС, КРС може да наложи на предприятие със значително въздействие върху съответния пазар на дребно единствено специфичните задължения по чл. 166, ал. 2, т. 1,2 и 5 от ЗЕС. Сред посочените задължения не фигурира задължението за въвеждане на разделно счетоводство. Ето защо смятаме за уместно КРС да прецени, дали подобно задължение не следва да бъде наложено като задължение на съответни пазари на едро, а не като задължение на ниво на предоставяне на услуги на дребно.

Като се надяваме направените предложения и забележки да бъдат взети предвид от почитаемата Комисия, оставаме

С уважение:

Сдружение за
Електронни
Комуникации

Теодор Захов
Председател на УС
Сдружение за електронни комуникации (СЕК)

София 1000, бул. "Патриарх Евтимий" 36, вх. Б, ап. 13
тел. (+359 2) 9887360, 9887361
факс: (+359 2) 9877096
лице за контакт: Пламена Николаева (Секретар на СЕК)
e-mail: plamena.nikolaeva@dpc.bg; info@bgsec.org